

FLEXIBILNÍ MIGRAČNÍ POLITIKA V NĚMECKU A RAKOUSKU

V roce 2000 i v roce 2001 byly v různých politických stranách Německa vedeny diskuse o potřebě změny v migrační politice Německa jak z hlediska jejího objemu, tak z hlediska kvalitativních ukazatelů. Důležitou součástí diskusí byly i debaty o efektivitě multikulturní politiky a politiky integrační. Obecně se přijímá potřeba migrace kvalifikovaných pracovníků event. včetně jejich rodinných příslušníků. Diskutuje se o délce povolení dočasného pobytu, o nutnosti vyhovět požadavkům podniků a závodů, o účelnosti zkoušek znalosti německého jazyka aj. Kriteriačním vodítkem pro rozhodování o imigrační politice a jejím charakteru by mohl být tzv. „systém bodování“ žadatelů o přistěhování vycházející z bodového hodnocení určitých charakteristik jako např. věk žadatele, jeho kvalifikace, znalost němčiny a dalších jazyků, ale i další skutečnosti, jako např. rodinné vazby apod.

Uznává se, že migrační politiku je nutno měnit podle aktuálních potřeb národní ekonomiky, ale i ostatních zájmů státu jako je sociální a kulturní klima, výše nezaměstnanosti, bezpečnosti situace atd. Diskutuje se ale také o účelnosti centralizované nebo decentralizované migrační politiky. Velká pozornost je věnována znalosti němčiny u přistěhovalců, která usnadní akceptaci multikulturní politiky státu a sníží míru odmítání cizinců domácím obyvatelstvem.

O potřebě flexibilní migrační politiky se diskutuje také v Rakousku, které se

stalo zemí vysokého přistěhovalectví. Impulsem se stala na jaře 2001 kontroverzní debata o „kvótním systému imigrace“, dosud aplikovaném rakouskou vládou. Tento systém nevyhovuje při měnících se ekonomických podmínkách a vývoji rakouského národního hospodářství. Ministerstvo vnitra také poukazuje na časté zneužívání práva azylu a hlavně s ohledem na tuto skutečnost se přimlouvá za jednotnou úpravu migrační politiky v zemích Evropské unie, o níž se stále častěji v orgánech Unie a na poradách ministrů členských zemí hovoří. K tomu se váže existence tzv. „integrační smlouvy“, kterou uzavírá přistěhovalec se státem a kde se zavazuje plnit „integrační podmínky“, mezi nimiž je také získání znalosti německého jazyka. Pokud by přistěhovalec podmínky smlouvy neplnil, budou následovat sankce jako např. zkrácení doby sociální podpory, ale také ztráta povolení k pobytu v zemi. Kromě jazykových znalostí by přistěhovalec měl skládat také zkoušky ze znalosti rakouských reálií. Proti spojování práva na pobyt v Rakousku a takovýchto podmínek je opozice (socialisté a zelení), která argumentuje tím, že by to bylo porušení konvence o lidských právech i právního řádu Evropské unie.¹⁾

S problematikou migrací samozřejmě souvisí celá řada závažných témat ve sféře zaměstnání, bydlení, sociálních otázek, vztahů mezi komunitami, integrace cizinců apod. Těmto otázkám, u nás dlouhodobě podceňovaným pod zjedno-

dušeným názorem „že naše republika bude převážně jen „průchozí“ a nikoli „cílovou“ zemí zahraničních migrantů“, by se měla věnovat cílevědomá pozornost a výzkum s cílem doporučení pro decizní orgány od ústředních až po města a obce. Závažné souvislosti imigrace cizinců jsou v oblasti bydlení. Statistika zahraničního stěhování je sice u nás na dobré úrovni; tvoří solidní základ pro analytické práce rozsahu, směřů, věkových a vzdělanostních struktur. Tato data je však nezbytné doplnit výsledky speciálních sociologických průzkumů a soustavně nejen zjišťovat vývoj migrací a měnících se struktur, ale především motivy, směry a dopady do sociální a ekonomické sféry včetně dopadů do našeho osídlení.

Doc. RNDr. Alois Andrlé, CSc.

ÚRS Praha, a. s.

1) Poznámka autora: Informace zpracovány z jednání se zahraničními demografy, věnujícími se problémům zahraničních migrací (prof. Dr. Rainer Munz a prof. Dr. Jorg Maier).